

Forskarseminarium om arbetsrätt

Christer Blomgren

Grupp Fem Reportage, Lund

Medbestämmandets utveckling över tiden

Det började tufft i Stockholm den 16 november på det arbetsrättsliga forskarseminariet. Direkt efter välkomstkaffet fick sociologen Horst Hart en breddsida för sin rapport om "Medbestämmandets utveckling över tiden" av professor Bengt Sandkull från Linköping.

Den senare ville hellre kalla rapporten för en bilaga till en rapport. Han dammade också av en gammal debattartikel från Metropolitdebatten, signerad Joachim Israel. Ja, det var artikelrubriken Sandkull citerade: "Den meningslösa dataforskningen"!

Horst Harts rapport (genomförd i samarbete med Sven Åke Hörte) bygger på en enkät bland fackliga förtroendevalda och arbetsgivarrepresentanter på över 400 arbetsställen, samtliga med över 100 anställda. Två liknande enkäter gjordes 1977 och 1988.

Rapportens avsikt är att beskriva hur ett regelsystem förverkligas. I en kortfattad presentation pekade Horst Hart på en rad möjliga slutsatser utifrån rapporten:

Beslutsfattandet har förändrats under 1980-talet. Men skillnaderna mellan privat och offentlig sektor har ökat: På den privata sidan har det blivit mer komplext, medan det på den offentliga fortfarande är mer befattningsknutet.

Den fackliga aktiviteten har ökat sedan 1977. Horst Hart beskrev den fackliga maktstrukturen 1977 med ordet "fåtalsvälde", med låg omsättning bland ombudsmän och styrelseledamöter. Sedan MBL infördes har aktiviteten stadigt ökat. Man har fått in fler kvinnor i styrelserna på könsblandade arbetsplatser, och på kvinnodominerade arbetsplatser har de helt tagit över. "Männen har rymt från det fackliga basarbetet".

Problem som Hart pekade på var bl a att de fackliga arbetsformer-
na var föråldrade och krävde modernisering. Inom den privata sek-
torn hade det fackliga självbestämmandet ökat. Men klubbarnas lo-
kala stora självbestämmande leder till en risk för facklig försvagning
varför ökad samordning är nödvändig inom den privata sektorn, me-
nade Hart.

På den offentliga sidan, å andra sidan, visade enkätens resultat att
storavdelningarna behöver ersättas med klubbar för att öka medbe-
stämmandet.

– Efter MBL:s införande 1977 ökade informationen till de fackli-
ga organisationerna. Under 1980-talet har vi sedan fått ett ökat lokalt
inflytande. I framtiden torde behovet av lokala lösningar och lokalt
partssammansatt arbete öka ytterligare, menade Horst Hart.

Ingen analys

Bengt Sandkull saknade dock analys. Vad ska det här vara bra för ?
undrade han rent ut.

Sandkull konkretiserade så småningom sin kritik, men först efter
att ha kritiserat rättsvetare och sociologer för deras verkliga eller för-
menta ovilja att problematisera.

– Jag saknar en analys av en rad företeelser under den tidsperiod
det här handlar om. T ex koncentrationstendenserna inom näringsli-
vet, divisionaliseringen, bolagiseringen och den förändrade företags-
ledarrollen satt i relation till medbestämmandet.

– Förändringen av den fackliga strategin, satsningen på lagtolk-
ning. Vilken betydelse hade MBL där? Propagandan inför MBL:s
genomförande och den besvikelse som den måste ha framkallat i ef-
terhand är också en fråga som borde ha utsatts för sociologisk ana-
lys, menade Sandkull vidare

– OK, ta det som en faktabok då, replikerade Horst Hart. Det kan
skrivas en rad uppsatser på de temata du anvisat. Jag får tillstå att vi
med denna rapport, som i princip sammanställts på fritiden, haft

ganska begränsade ambitioner förutom att redovisa enkätsresultaten.

Arbetsmiljöfondens Erling Ribbing släppte med blickar på klockan – idsschemat var pressat – in Sten Edlund från Arbetslivscentrum. Hans inpass pekar närmast fram mot en ny stor medbestämmandebatt. Och det kanske också antydde vilken roll Horst Harts dataforskning om MBL kan spela.

– Det fackliga medbestämmandets utveckling kan återföras till lagen MBL. Av somliga betraktad som en radikal 70-talsparentes. Men det påfallande under 1980-talet är arbetsgivarnas initiativ i medbestämmandefrågorna, framhöll Sten Edlund.

1982 när det centrala utvecklingsavtalet träffades är ett märkesår i sammanhanget, menade han vidare. Det har kommit att passa arbetsgivarstrategin för omorganisation och individuell lönesättning som hand i handske. De fackliga organisationerna saknar en strategi för hur de ska hantera UVA och medbestämmandefrågorna, menade han.

– Det är nästan chockerande hur passivt de fackliga organisationerna förhållit sig till utvecklingen, och det är tydligt att de saknar en egen strategi, slutade Sten Edlund.

Värdefull empiri

Docent Antoinette Hetzler från Rättssociologen i Lund inflikade till Harts försvar att utan ett så omfattande empiriskt material som Hart/Hörte tagit fram kommer vi aldrig få veta något om MBL:s betydelse i arbetslivet.

Bengt Sandkull avslutade med att återigen hävda att det inte går att dra slutsatser av en empirisk rapport utan teori.

Horst Hart kontrade, stärkt av diskussionen, att teorin bör gälla samhället och arbetsrätten är en del av det samhället. Och vad han och kollega Hörte gjort var att de sett på lagen och dess avsikter, varpå man mätt effekterna.

Rättsbildning inom arbetsdomstolen

Forskarsymposiets nästa projekt gällde örebrojuristen Olle Rimstens forskning kring rättsbildningen i arbetsdomstolen. Ett arbete vars volym fick många i den trettiohövdade skaran att dra andan. Olle

Rimsten ska gå igenom alla domar från 1974 "till nu" med avseende på AD:s tolkning och tillämpning av lagen. Den enda exkludering Olle Rimsten tillåtit sig är att undersökningen inte omfattar kollektivlagstillämpningen.

Han har tre perspektiv i projektet: a) AD och rättskällorna som underlag för beslut, b) tolkning eller nyskapande? c) AD och förhållandet till lagstiftaren.

Vad han hoppas kartlägga är de viktigaste inlagen i AD:s rättsliga beslutsfattande.

Metoden eller tillvägagångssättet för att behandla hela det väldiga materialet beskrev Olle Rimsten i fem steg. Med en understruken lättnadens suck omtalade han att det minsann fanns med både teori och empiri i hans projekt: Steg 1) Genomläsning av materialet. Steg 2) Studerande av rättsvetenskaplig teori eller doktriner. Steg 3) Ny undersökning av rättstolkningen i materialet. Steg 4) Nya litteraturstudier. Steg 5) Slutgiltig genomgång av materialet.

– Det är i steg fem, mitt i kaos, som jag befinner mig nu. Och jag kan inte säga något om vilka resultat jag kommer fram till. Jag har ju pengar för ett år till svarade han på en undran från Erling Ribbing om det inte fanns några resultat att redovisa. "Du har ju trots allt fått en del pengar", menade fondens utsände.

Hos de församlade framkallade replikskiftet den typ av munterhet som uppstår när barn säger det otillbörliga som alla tänker.

Ointressant utan konflikter

Olle Rimstens kommentator, förbundsjuristen Kurt Junesjö på LO:s rättsskydd, var inte sen att plocka upp Bengt Sandkulls grova handskar.

– Forskning om konfliktlösa situationer är ointressant, sa Kurt Junesjö som under stundom ursäktade sig med att han var praktiker inte forskare, därav den något otåliga attityden.

– Den rättsbildande verksamheten i AD sker under en vetenskaplig täckmantel, fortsatte Kurt Junesjö. Vad man i praktiken gör är att man jobbar med det gamla samhällets rättsarv när husbonden fritt förfogade över arbetskraften.

I ett animerat anförande framhöll Kurt Junesjö att det är arbetsledningsrätten som är principiellt intressant och där har AD:s inställning inte förändrats sedan 1930-talet. Man lyckas dölja detta genom att förvandla principmål till bevismål.

När lagstiftningen på 1970-talet tog bort arbetsgivarnas rätt att fritt anställa och avskeda arbetskraft borde väl AD ha påverkats? frågade Junesjö retoriskt.

Som nekande svar anförde han ett fall från 1982 (1982:99). Det gällde en bilmekaniker som fått ont i ryggen. LO tyckte här att man fått tag i ett bra principfall för att styrka arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar.

Bilmekanikern behövde en lyft för att kunna sköta sitt jobb. Men det fanns också ett alternativt jobb på företaget som biluthyrare. Arbetsförmedlingen erbjöd sig gå in och hjälpa till samt betala mekanikers lönen i tre månader. Arbetsgivaren avböjde.

AD sa i sitt utslag att arbetsgivaren varit passiv och ointresserad att försöka finna nya uppgifter för den arbetsskadade men att agerandet inte stred mot god sed på arbetsmarknaden.

– Vi hade t o m en tidigare företagsledare från företaget som stod upp och sa att det aktuella förfarandet var ett uttryck för personalchefens policy att bli av med sjuka eller skadade medarbetare.

– Man gjorde fallet till ett bevismål i stället för som vi ville ett principmål, och det gör man för att man inte vill ifrågasätta arbetsledningsrätten. Här har vi ett fall av rättsbildande verksamhet, som säger mycket om AD. Den ålägger de fackliga organisationerna en orimlig bevisbörda. Går det att bevisa det som AD begär? avslutningsfrågade Kurt Junesjö.

En liten vink

Sten Edlund slöt upp bakom Kurt Junesjö som för att ge Olle Rimsten en vink om, att undersökningen skulle bli intressantare men framför allt enklare att genomföra om han begränsade sin undersökning.

Profesor Tore Sigeman från Uppsala framhöll också, försynt men med emfas, att det handlade om en mycket komplicerad uppgift.

– Jag kan inte tänka mig att man kan ta på sig en mer komplicerad och svår uppgift egentligen. Den överstiger vad som är normalt inom arbetsrättslig forskning.

Sigeman avslutade med en polemisk gest mot Kurt Junesjö och hans tal om bevisföringstekniken kring arbetsledningsrätten att det inte var unikt.

– AD har arbetat på ett likartat sätt när det gäller syndikalister och frågor om kränkning av föreningsrätten. För det är ju det som syndikalismålen handlat om egentligen.

Olle Rimsten var avslutningsvis olycklig över att Kurt Junesjö uppfattat det som att "jag skulle begränsa mig till konfliktlösa mål".

– Detta är en totalundersökning och alla de fall som rör rättsbildningen och som du tagit upp här i dag kommer att ingå!

Arbetsmiljöfaktorer som grund för frivilliga uppsägningar?

Något eller några tiotusental människor säger varje år upp sig utan att ha något annat jobb att gå till. Hur kommer det sig att människor tar detta drastiska steg, som innebär att de avstängs från arbetslöshetskassorna i fyra veckor? Rättssociologiska institutionen i Lund har fått en halv miljon kronor från AMFO för att undersöka fenomenet. Projektet leds av docent Antoinette Hetzler och genomförs av Kjell E Eriksson, som planerar att lägga fram en doktorsavhandling om fenomenet "Quitters" eller slutare någon gång nästa år.

Quitters var det tredje projektet som presenterades vid forskarseminariet. Kjell E Eriksson har ca 7 500 slutare att arbeta med. De kommer från Fabriksarbetarförbundet och SIF på privatsidan och Statsanställda och SKTF på den offentliga sidan.

Det var Fabriks som uppmärksammade fenomenet för några år sedan då deras arbetslöshetskassa larmade om att antalet slutare fördubblats på några år under 1980-talet.

Ur populationen på 7 500 har en grupp på tio procent valts ut för att svara på en enkät. Den vänder sig till folk som frivilligt sagt upp sig under åren 1982 respektive 1987. Enkäten består huvudsakligen av "fylleri-frågor" där slutaren har att kryssa för 1-5 alternativ som ska förklara varför han/hon slutat.

Kjell E Eriksson befinner sig mitt i sammanställningen av svaren. Undersökningen består i sista steget av personliga intervjuer med ett urval på tio procent av dem som besvarat enkäten.

Arbetsmiljön är boven

Hypotesen är att folk slutar sina anställningar pga av brister i arbetsmiljön. Vidare att möjligheterna att påverka är så små att de inte skyr den ekonomiskt kännbara konsekvensen att stå utan inkomst i fyra veckor.

Ytterligare en hypotes som ska beaktas är att det ökande antalet slutare skulle vara uttryck för en ny syn på lönearbete, främst hos den yngre arbetskraften.

Det empiriska materialet ska sedan underkastas rättssociologisk analys främst utifrån regleringsteori och välfärdsteori.

Resultaten så långt visar att samtliga kassor har en ökning av antalet slutare på 90-120 procent mellan 1982 och 1987. Kvinnorna liksom de äldre har ökat sina andelar i slutarpopulationen under perioden. Antalet med stabila relationer till arbetsmarknaden har ökat.

Av enkätsvaren framgår mycket tydligt, berättade Kjell E Eriksson, att det är arbetsrelaterade faktorer som fått folk att frivilligt säga upp sig.

– I vilken utsträckning de arbetsrättsliga instrumenten, som står till löntagarnas förfogande, fallerat vet jag ännu inte. Det kommer att framgå först sedan steg tre, dvs intervjuerna, genomförts.

Antoinette Hetzler insköt att det är ett allvarligt problem att vi i Sverige, trots all lagstiftning på det arbetsrättsliga området och erkända konfliktlösningssmetoder, inte lyckats stävja den här utvecklingen. Vi upplever samma sak som i resten av västvärlden, i låg- såväl som högkonjunktur.

Styrd enkät

Professor Inga Hellberg som var satt att kommentera projektet sköt in sig på metodfrågor.

– Ni koncentrerar er på 1980-talet när vi har en nedgång av arbetslösheten. Jag undrar vad som hände på 1970-talet och hur de två decennierna relaterar till varandra, sade hon och övergick sedan till att kritisera enkätens utformning.

Enkäten har 20 svarsalternativ. De 19 första rör hälsoaspekter och frågor kring brister i arbetsmiljö och arbetsorganisation. Den svarande har att pricka för fem alternativ. Som nummer 20 kommer svarsalternativet "annat".

– Kan ni få något annat än en bekräftelse på era hypoteser? Jag uppfattar enkäten som styrd, för de flesta torde väl ha förverkat sina fem alternativ när de kommer till "annat". Ni borde kanske haft öppna svarsalternativ, menade Inga Hellberg.

Sedan ifrågasatte hon också slutarnas betydelse, dvs vilka slutsatser man kunde dra av deras beteende.

– Det gäller 1,46 procent av Fabriks medlemmar och 0,33 av SIF:s. Det handlar med andra ord om en mycket liten grupp av lan-

dets arbetande befolkning. Man skulle kanske kunna vända på det och säga att allting fungerar mycket bra!

Den första invändningen bemötte Kjell E Eriksson med upplysningen att kassorna inte sparar akterna mer än fem år och att statistiken bara förs av ett fåtal kassor. Dessutom hade intervjuer med kassornas direktörer stärkt antagandet om att "quitting" är ett 1980-talsfenomen.

Kritiken mot enkätens utformning, som väl kommer att bli en godbit för en opponent vid en eventuell disputation, bemöttes med att erfarenheten säger att man inte får in svar om det inte erbjuds svarsalternativ.

– Det måste bli en balansgång mellan vad som är vetenskapligt önskvärt och praktiskt genomförbart.

Svartjobb – trakasserier?

Nu hade alla enkätbesvararna inte fallit i den av Inga Hellberg befarade fällan. "Annat" har hittills, när mindre än 50 procent av hela populationen besvarat enkäten, angivits som ett av de tre viktigaste skälen till varför man slutat. Eriksson/Hetzler menade också att det tredje steget med personliga intervjuer skulle få en validerande funktion.

Någon undrade hur vanligt det var att slutarna jobbat svart. Kjell E Eriksson hade inget svar på frågan och trodde inte heller att han skulle få något.

Sexuella trakasserier som skäl till varför man (kvinnor) bara reser sig upp och går nämndes också som möjlighet. På den punkten fanns redan vissa bekräftelser. Bl a hade en kvinna vid namn Jansson efter att allt för länge och ofta kallats "Janssons frestelse" vänt arbetsplatsen ryggen.

Arbetsrätt och offentlig sektor

Dialektskifte uppstod när lundensaren Eriksson lämnade stolen till förmån för umeforskarna Rafael Lindqvist och Bengt Furåker och projektet "Arbetsrätt och offentlig sektor". Projektet syftar till att relatera arbetsrättens förändring i såväl den privata som den offentliga sektorn till förändringarna i samhällsstrukturen. Vad har drivit på re-

spektive bromsat utvecklingen? I ett andra steg ska man granska arbetsrättens tillämpning inom två områden: sjukvården och socialförsäkringssektorn.

De båda forskarna har tittat på utvecklingen under 1900-talet genom nedslag på fyra tidpunkter: Seklets början, 1930-talet, 1960-talet och slutligen början av 1980-talet. Metoden för undersökningen ville Rafael Lindqvist beskriva som "historie-sociologisk".

Erling Ribbing hade kallat Gustav Svensson från Göteborg som kommentator. Denne lade upp sin kommentar på ett sätt och med ett engagemang som allmänt uppfattades som föredömligt.

– Inledningsvis vill jag presentera det som jag uppfattar som era grundläggande tankar, som jag försökt att kondensera, började Gustav Svensson och tog över head-projektorn i bruk:

Utgångspunkten är att de senaste 50 åren har inneburit en homogenisering av de offentlig- och privatanställdas rättsliga ställning.

De tre viktiga punkterna i denna process, enligt Gustav Svenssons tolkning av de båda umeforskarnas arbete var att 1) de privatanställda fått ett ökat anställningsskydd, 2) de offentliganställdas anställningsskydd har något urholkats och 3) de offentliganställdas anställnings- och arbetsvilkor har öppnats för avtalsreglering.

– Detta skulle alltså vara innebörden av homogeniseringen, sa Gustav Svensson och gick över till att beskriva forskarnas definiering av drivkrafterna:

A) Den offentliga sektorn har expanderat och förändrats med ökad produktion av varor och tjänster.

B) Fler fackliga medlemmar bland de offentliganställda plus en ökad facklig aktivitet.

C) Nya och mer flexibla styrformer i den offentliga sektorn.

D) Statsfunktionärer har varit aktiva i det arbetsrättsliga reformarbetet.

Gustav Svenssons invändningar, sedan han försäkrat att han såg flera förtjänster i den ännu preliminära rapporten, handlade i första hand om att drivkrafterna alla inriktar sig på den offentliga sektorn.

– Ni har t ex inte analyserat varför de privatanställda får sitt anställningsskydd först under 1970-talet.

– Däremot står det helt klart att utvecklingen mot ökad varu- och tjänsteproduktion samt tillväxten varit viktig för utvecklingen. Statsmakterna har självklart inte kunnat försvara en sämre arbetsrättslig situation för de offentliganställda. Samma betydelse har det växande språkrören i form av de fackliga organisationerna haft, höll Gustav Svensson med.

Drivkrafterna C och D kände han sig dock inte lika övertygad om. Styrningsformernas påverkan med en övergång från en detaljreglering till en ramlagstiftning hade han svårt att se konsekvenserna av utifrån forskarnas framställning.

Samma tvekan gällde statsfunktionärens betydelse, dvs att ämbetsmän i t ex AD eller utredande tjänstemän skulle ha fungerat som en självständig drivkraft i den arbetsrättsliga homogeniseringen mellan privat- och offentliganställda.

1980-talet intressant

Men den kanske tyngst vägande invändningen gällde att forskarna stannat vid början av 1980-talet. Då fortsätter homogeniseringen med en rad intressanta inslag, menade Gustav Svensson:

– Individuell lönesättning slår igenom. Ökad vikt läggs vid skickligheten vid tjänstetillsättningen som ger arbetsgivaren möjlighet till friare val vid tillsättning av personal. Vi får alltså större likheter med den privata sektorn. Samtidigt ser man också tendenser till ökad differentiering. T ex har medbestämmandet förändrats mot en form av informationsverksamhet. Representation i styrelser gäller numera bara i affärsverken. I övrigt har man bara närvaro- och yttranderätt.

Sammanfattningsvis menade Gustav Svensson att det finns tendenser inom den offentliga sektorn som tyder på att medbestämmandet placerats i en motsatsställning till kraven på effektivitet. Med andra ord har en heterogenisering mellan privat och offentlig sektor uppstått, som borde ha fått utrymme i projektet.

Erling Ribbing lyckades vid det här laget få stopp på Gustav Svensson, men innan de båda projektansvariga hann kommentera tog historieprofessorn Bernt Schiller ordet.

– Jag tror att man måste komplettera analysen med en internationell jämförelse. Andra länder i Västeuropa har också haft en kraftig tillväxt inom den offentliga sektorn. Men har den arbetsrättsliga homogeniseringen varit lika påtaglig där?

"Socialdemokratiska staten"

Särskiljande faktorer mellan Sverige och andra länder var, trodde Bernt Schiller, den "Socialdemokratiska staten" och dess önskan att utjämna mellan tjänstemän och arbetare. I andra, mer konservativa länder har man slagit vakt om ämbetsmännens privilegier och förhindrat det fackliga inflytandet.

Bengt Furåker och Rafael Lindqvist uppfattade uppenbarligen Gustav Svenssons synpunkter som relevanta och konstruktiva, för de lovade att "fundera vidare". Men Bengt Furåker framhöll att drivkrafterna var att betrakta som hypoteser och inte uttryck för en färdig analys.

Ett ihärdigt handviftande uppstod och bl a fördes följande synpunkter fram.

– Kan man verkligen se den offentliga sektorn som så enhetlig? undrade Anderz Andersson. Det är ju t ex himmelsvid skillnad vad gäller styrningsformer mellan en länsstyrelse och Vägverket. Jag tror att det behövs en mer nyanserad analys.

Arbetslivscentrums Sten Edlund hakade på Gustav Svenssons önskemål om en analys av 1980-talet.

– Jag tror att det skulle vara värdefullt att få med utvecklingen på 1980-talet särskilt vad gäller den våldsamma konfliktutvecklingen. En tolkning av den i ett jämförande perspektiv vore intressant.

Rafael Lindqvist replikerade att man planerat att skriva en liten rapport om konfliktutvecklingen inom den offentliga sektorn på 1980-talet.

Uppsamling: Ska vi göra om det?

Det avslutade passet som leddes av Sten Edlund var tänkt att bli en fri fortsättning på de tidigare mer formella övningarna. Men inte många av de fritt hängande trådarna från projektdiskussionerna plockades upp. Som journalist och med uppdraget att dokumentera dagen hade undertecknad fruktat den "fria diskussionen". Hur svårt skulle det inte bli att följa argumenteringen och hålla reda på vem som sa vad! För debatten skulle naturligtvis bli livlig. Tystnaden och diskussionsmättnaden var alltså oväntad och lite märklig mot bakgrund av det flitiga handviftandet tidigare under dagen.

Men en del av förklaringen kom när Sten Edlund och Erling Ribbing frågade om de församlade var nöjda med dagen och kanske t o m göra om det.

Om så inte med en mun, men i alla fall entydigt, så intygades vilken givande dag det varit.

Forskarna från Umeå t ex talade om hur skönt det var att möta kolleger. Från Lund talades det om två-dagarsseminarierna arrangerade

av Walter Korpi som en modell att använda i fortsättningen. Och det ska vara fasta datum, för då vet man när man ska ha något klart att presentera.

Underförstått, inlindat, ibland förmodligen helt omedvetet, vittnade man om ovanan vid att någon lyssnade. Ovanan vid att bli läst och få direkt respons. Att man faktiskt behöver en positiv press på sig för att jobba vidare.

Under dagen hade begreppet "arbetsmiljö" använts vid otaliga tillfällen. Här kom nu vittnesmål som säger en hel del om arbetslivsforskarnas egen arbetsmiljö: ensamarbete på ibland väldigt höga abstraktionsnivåer. Tvivlen om nyttan av vad man gör, som drabbar alla intellektuellt arbetande, var i alla fall tillfälligt bortsopade.

Ett gäng forskare hade fått lägga fram sina delresultat inför kritiska kolleger och representanter för granskande anslagsgivare. Lättade och rosiga i ansiktet efter anspänningen lutade de sig tillbaka. Det räcker! Vi är trötta!

Fler förslag

Konditionen räckte dock till ett antal konkreta förslag. Kurt Junesjös medverkan rönnte tydligen uppskattning, för praktikermedverkan vid framtida seminarier efterlystes.

Den metod som Gustav Svensson arbetade efter i sin kommentar där han refererade de projektansvarigas arbete föreslogs bli vägledande nästa gång.

Sten Edlund efterlyste trycksaker om ARFO-forskning, gärna på engelska, så att man kan informera även utländska kolleger.

Horst Hart tipsade om att forskarna kan skriva sammanfattande artiklar för Lag & Avtal för att få sina forskningsresultat.

Kurt Junesjö levde upp till sin praktikerroll och slog fast att informationen måste selekteras, dvs gå ut till dem som har användning för den. Vidare tyckte han att forskarna var dåliga på att tala om när de upptäckt brister i lagstiftningen. De bör gå till dem som kan påverka lagstiftarna, fackförbunden t ex.

Och Erling Ribbing, han lovade fundera. Kanske kommer han fram till att AMFO använder pengarna rätt väl, om den låter forskarna bli synliga på ett seminarium då och då.